

RESULTATRAPPORTERINGEN TILL RIKSDAGEN FRÅN FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

I riksdagen har yppat sig missbelåtenhet med resultatbudgeteringens och resultatstyrningens funktionsduglighet, i synnerhet med tillräckligheten och kvalitetsnivån för den information som riksdagen får. Till följd av att resultatmålen och uppföljningsdata är diffusa och bristfälliga, har det i riksdagen förekommit ovisshet beträffande det, huruvida pengarna används för rätt ändamål.

Från riksdagens synpunkt är de centrala elementen i förverkligandet av budgetmakten ett på riktiga och tillräckliga uppgifter baserat dokument för ekonomisk planering och beslutsfattande (statens budgetproposition) samt att ett utvärderande dokument som möjliggör uppföljning och övervakning av besluten ges till riksdagen. Central i rapporteringen till riksdagen är skyldigheten att redovisa förvaltningsområdets resultatutfall och hur de i budgetförslaget angivna målsättningarna har uppnåtts.

Vid den utförda revisionen har med på basis av instruktionerna ställda frågor granskats måluppställandet i statens budgetförslag och resultatrapporteringens riktighet och tillförlitlighet i regeringens berättelse om statsfinansernas skötsel och tillstånd på finansministeriets förvaltningsområde budgetåret 2002. Revisionen är en del av en process, där revisionsverket har för avsikt att årligen på ett motsvarande sätt analysera ett antal förvaltningsområden.

På basis av revisionen kan konstateras, att myndigheternas grundläggande uppgifter har presenterats uttömmande i budgetförslaget. Däremot har förändringarna i verksamhetsmiljön just inte beskrivits, och resultatmålen har inte presenterats enligt resultatområde. I budgetförslaget ingår resultatmål i synnerligen stort antal.

För produktivitet och lönsamhet har uppställts målsättningar i liten omfattning. Merparten av målsättningarna kan klassificeras som effektmålsättningar. De flesta av målsättningarna är sådana, att det kan anses vara ytterst svårt att åstadkomma en entydig rapportering om dem.

För delfaktorerna i resultatet, dvs. lönsamhet, produktivitet och effekter, används inte indikatorer, och till dem anslutna tidsserier saknas. Åt beslutsfattarna förmedlas i praktiken ingen information om förvaltningens interna effektivitet dvs. lönsamheten och produktiviteten.

Vid revisionen observerades, att rapporteringen inte följer den ordning i vilken budgetförslaget presenterar målsättningarna. Det är ofta synnerligen svårt att finna enskilda målsättningar och motsvarande rapportering. I samband med rapporteringen presenteras de motsvarande målsättningarna just inte alls. Om eventuella skillnader mellan det i budgetförslaget presenterade preliminära och i resultatavtalet fastställda slutliga resultatmålet har inte rapporterats.

Om negativ utveckling eller att resultatmålet inte uppnåtts rapporteras just inte, utan selektivt förs fram några utvecklingsdrag och åtgärder vilka är att betrakta som positiva. En positiv utveckling

presenteras ofta som förvaltningsområdets egna prestationer, trots att klart också många externa faktorer inverkar på sakernas tillstånd. Det är svårt att verifiera aktörens egen andel.

Rapporteringen innehåller ett stort antal åtgärder, vilkas samband med effekterna inte specificeras eller analyseras. En beskrivning av till varandra bristfälligt anknutna åtgärder ger inte en tillförlitlig helhetsbild av hur målsättningen har uppnåtts. Vidare rapporteras i vissa fall om åtgärder, trots att deras egentliga effekter inte antas inträffa först efter budgetårets utgång.

Resultatmålen borde förbättras så, att de tillförlitligt kan mätas och bedömas hur de har uppnåtts. Indikatorer borde användas i större utsträckning. Det är skäl att klargöra både presentationen av resultatmål i budgetförslaget och rapporteringen. Den centrala principen borde vara att presentera resultatmålet och rapporteringen entydigt anknutna till varandra. Rapporteringen och budgetförslaget borde ha en likadan struktur. Det vore skäl att överväga vilken tidsrymd rapporteringen om målsättningar på högre nivå borde omspänna. För ett flertal målsättningar är en årlig rapporteringsintervall alltför kort.

Utgångspunkten för resultatbeskrivningen borde vara de resultat, för vilka motsvarande målsättningar har uppställts i budgetförslaget. Å andra sidan borde, trots bristerna i måluppställandet, alltid om resultatet av de viktigaste verksamheterna rapporteras i berättelsen om statsfinanserna.